

SINTEZA OBSERVAȚIILOR

la documentul de discuție proiectul de Ordin privind aprobarea procedurii de calificare tehnică pentru furnizarea serviciilor de sistem

Proiectul de ordin supus consultării publice	Observații și propuneri primite	Rezoluția elaboratorului (cu justificări)
Observație generală – înlocuirea sintagmei <i>Cerințele tehnice minime</i> pe cuprinsul Procedurii	HIDROELECTRICA Cerințe tehnice necesare și suficiente Inlocuirea sintagmei cerinte tehnice minime cu cerinte tehnice necesare si suficiente , adica daca aceste cerinte sunt indeplinite, cerinte suplimentare pot fi negociate, nu impuse.	SE RESPINGE solicitarea HIDROELECTRICA Din Procedură este clar faptul că dacă sunt îndeplinite cerințele tehnice minime, UFR sau GFR este calificat pentru a furniza tipul de rezervă respectiv. În consecință reprezintă cerințe tehnice necesare și suficiente pentru obținerea precalificării (calificării tehnice). În cazul în care OTS solicită lucruri suplimentare, neprecizate la cerințe tehnice minime, se poate apela la negociere sau la refuz.
Art. 2. – Operatorii economici din sectorul energiei electrice duc la îndeplinire prevederile prezentului ordin, iar entitățile organizatorice din cadrul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei urmăresc respectarea prevederilor prezentului ordin.	OMV PETROM B. Alte propuneri: 1. Referitor la art. 2 din Ordin , propunem modificarea astfel: “Art. 2. – C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. și solicitanții pentru calificarea tehnică în vederea furnizării serviciilor de sistem Operatorii economici din sectorul energiei electrice duc la îndeplinire prevederile prezentului ordin, iar entitățile organizatorice din cadrul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei urmăresc respectarea prevederilor prezentului ordin.” <i>Motivare: clarificare, având în vedere că este o procedură.</i>	SE RESPINGE propunerea PETROM CNTEE Transelectrica SA este un operator economic din sectorul energiei electrice, în cadrul <i>Procedurii</i> sunt trasate sarcini pentru OTS . Forma propusă de OMV PETROM poate fi acceptată dar în cadrul procedurii sunt explicitate sarcinile pe care Transelectrica (OTS) și solicitanții la calificarea tehnică trebuie să le îndeplinească.
<i>Anexa</i> <i>Art. 2 (2) Calificarea tehnică pentru reglajul tensiunii a unităților generatoare, locurilor de consum cu consum comandabil, instalațiilor de stocare sau agregărilor acestora reprezintă condiția prealabilă pentru ca operatorul de transport și de sistem să achiziționeze puterea reactivă corespunzătoare, furnizată de unitățile calificate.</i>	OMV PETROM Referitor la art. 2, alin. (2) propunem modificarea astfel: “(2) Calificarea tehnică pentru reglajul tensiunii a unităților generatoare, locurilor de consum cu consum comandabil, instalațiilor de stocare sau agregărilor acestora reprezintă condiția prealabilă pentru ca C.N.T.E.E. Transelectrica S.A., în calitate de operator de transport și de sistem, să achiziționeze puterea reactivă corespunzătoare, furnizată de unitățile calificate. <i>Motivare: clarificare, având în vedere că este o procedură.</i>	NU SE ACCEPTĂ CU REFORMULARE Art. 2 (2) Calificarea tehnică pentru reglajul tensiunii a unităților generatoare, locurilor de consum cu consum comandabil, instalațiilor de stocare sau agregărilor acestora reprezintă condiția prealabilă pentru ca operatorul de transport și sistem/ operatorul de relevant de rețea să achiziționeze puterea reactivă corespunzătoare, furnizată de unitățile calificate. Reformulare în conformitate cu propunerea CNTEE Transelectrica de a adăuga <i>operatorul de rețea relevant</i> , referitor la prevederile ghidului de implementare - Reactive Power management at T-D Interface (Managementul puterii reactive la interfața dintre OTS și OD)
<i>Art. 3. Procedura se aplică:</i> 1. (...) de către operatorul de transport și de sistem, (...)	OMV PETROM Referitor la art.3, pct.1, propunem modificarea astfel: “Art.3 1. (...)de către C.N.T.E.E. Transelectrica S.A., în calitate de operator de transport și de sistem, (...)“	SE RESPINGE Art.3 Procedura se aplică: 1. de către operatorul de transport și de sistem , (...)

Proiectul de ordin supus consultării publice			Observații și propuneri primite	Rezoluția elaboratorului (cu justificări)
			Motivare: clarificare, având în vedere că este o procedură.	Utilizarea sintagmei CNTEE Transelectrica SA nu contrazice propunerea deja existentă, cu utilizare sintagma operatorul de transport și sistem .
Art. 6 (2)			OMV PETROM Referitor la art.6, (2) , la nr. crt. 14 din tabel, în coloana nr.3, se va completa: “ C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. , operatorul de transport si de sistem” Motivare: clarificare, având în vedere că este o procedură.	SE RESPINGE Nu peste tot OTS poate reprezenta Transelectrica. Conform definiție OTS cu rezerve racordate SO GL , Art. 3 , pct 150.
14	OTS	Operatorul de Transport și de Sistem	Adresa ENEL înregistrată cu nr. ANRE 34108/30.03.2021 La Art. 7 Propunere adaugare lit. f) “f) In situatia in care UFR/GFR este constituit numai din unitati consumatoare testele de verificare a performanțelor tehnice în furnizarea serviciilor de sistem solicitate sau a criteriilor tehnice pentru participarea la apărarea și/sau la restaurarea SEN se realizeza de catre agenti economici ce detin un atestat de tip A2, in conformitate cu procedurile de verificare elaborate de OTS; “ 	

Proiectul de ordin supus consultării publice	Observații și propuneri primite	Rezoluția elaboratorului (cu justificări)
<p><i>Art. 7</i></p> <p><i>g) să depună la OTS rezultatele testelor preliminare și finale efectuate pentru verificarea îndeplinirii cerințelor tehnice de calificare pentru furnizarea serviciilor de sistem pentru care solicită calificarea.</i></p>	<p>TRANSELECTRICA</p> <p>Art. 7 g)</p> <p>g) să depună la OTS rezultatele testelor preliminare și finale efectuate pentru verificarea îndeplinirii cerințelor tehnice de calificare pentru furnizarea serviciilor de sistem pentru care solicită calificarea. OTS și/sau operatorul de rețea relevant poate participa la testele de calificare fie la fața locului, fie de la distanță, de la centrul de comandă al operatorului de rețea. OTS și/sau operatorul de rețea relevant este singurul în măsură să decidă cu privire la participarea sa.</p>	<p>SE ACCEPTĂ CU REFORMULARE</p> <p>Art. 7</p> <p>g) să depună la OTS rezultatele testelor preliminare și finale efectuate pentru verificarea îndeplinirii cerințelor tehnice de calificare pentru furnizarea serviciilor de sistem pentru care solicită calificarea. OTS și/sau operatorul de rețea relevant poate participa la testele de calificare fie la fața locului, fie de la distanță, de la centrul de comandă al acestora.</p> <p>ANRE este de acord cu prima frază propusă de elaborator, cu specificarea că centrul de comandă nu este numai al operatorului de rețea. <i>OTS și/sau operatorul de rețea relevant poate participa la testele de calificare fie la fața locului, fie de la distanță, de la centrul de comandă al operatorului de rețea</i></p> <p>ANRE nu este de acord cu a doua frază propusă.</p> <p><i>OTS și/sau operatorul de rețea relevant este singurul în măsură să decidă cu privire la participarea sa.</i></p> <p>Prin această frază se poate interpreta că OTS/ ORR vor putea lua decizia de a nu participa deși prezența lor este necesară. Nu este în sensul atribuțiilor OTS precizate la lit. f) de la art. 8 care urmează.</p> <p><i>Art. 8. f)să participe, după caz, la efectuarea testelor finale de verificare a performanțelor UFR sau GFR în realizarea cerințelor de calificare pentru furnizarea RSF, serviciilor de echilibrare sau/și pentru asigurarea puterii reactive în reglajul tensiunii /participarea la apărarea și/sau la restaurarea SEN;</i></p> <p>Formularea cu care ANRE a fost de acord la litera f) la art. 8 că <u><i>OTS/ORR poate participa, după caz,</i></u> este suficientă.</p>
<p>Art. 8. OTS are următoarele responsabilități:</p> <p><i>b) să confirme în termen de 8 săptămâni de la data primirii cererii, dacă cererea și documentația este completă și conformă, iar în caz contrar, OTS poate solicita informații suplimentare;</i></p>	<p>ENEL</p> <p>Propunere modificare:</p> <p>b) să confirme în termen de 8 4 săptămâni de la data primirii cererii, dacă cererea și documentația este completă și conformă, iar în caz contrar, OTS poate solicita informații suplimentare; Rugam urgentare si aliniere termene</p>	<p>SE ACCEPTĂ CU REFORMULARE</p> <p>Art. 8. OTS are următoarele responsabilități:</p> <p><i>b)să confirme în termen de maxim 8 săptămâni de la data primirii cererii, dacă cererea și documentația este completă și conformă, iar în caz contrar, OTS poate solicita informații suplimentare;</i></p> <p>ANRE a fost de acord cu reformularea Transelectrica la propunerea ENEL, în conformitate cu art. 155,159 și 162 din SO GL (R1485/2017) ca OTS să confirme în termen de maxim 8 săptămâni de la data primirii cererii.</p> <p>Art. 155- (3) (...) <i>În termen de <u>8 săptămâni</u> de la data primirii cererii, OTS cu rezerve racordate trebuie să confirme dacă cererea este completă. În cazul în care OTS cu rezerve racordate consideră că cererea este incompletă, potențialul furnizor de RSF prezintă informațiile suplimentare solicitate în termen de <u>4 săptămâni</u> de la data primirii cererii de informații suplimentare.</i></p>
<p>Anexa</p> <p>Art. 8. OTS are următoarele responsabilități:</p> <p><i>b) să confirme în termen de 8 săptămâni de la data</i></p>	<p>OMV PETROM Adresa nr. 69/PA/26.03.2021,adresa nr. 34115/30.03.2021</p> <p>1. Referitor la termenele de 8 săptămâni, respectiv 3 luni de la art.8, b), c) și e), vă rugăm să analizați fie reducerea lor, fie să extindeți termenul prevăzut la art. 52, pentru a permite</p>	<p>SE ACCEPTĂ CU REFORMULARE</p> <p>Art. 8. OTS are următoarele responsabilități:</p>

Proiectul de ordin supus consultării publice	Observații și propuneri primite	Rezoluția elaboratorului (cu justificări)
<i>primirii cererii, dacă cererea și documentația este completă și conformă, iar în caz contrar, OTS poate solicita informații suplimentare;</i> <i>c) să evalueze documentația tehnică de la alin. a) și să decidă asupra calificării UFR/GFR ca furnizor servicii de sistem în termen de maximum 3 luni de la confirmarea faptului că cererea de la Art. 7. alin. a) este completă;</i> <i>e) să elaboreze proceduri de verificare pentru fiecare tip de rezervă, a criteriilor tehnice pentru participarea la apărarea și/sau la restaurarea SEN în termen de 4 luni pentru unități generatoare și 12 luni pentru locuri de consum cu consum comandabil respectiv instalații de stocare, de la intrarea în vigoare a prezentei proceduri;</i>	producătorilor să parcurgă în timp util toate etapele procesului de recalificare și pentru a putea să-și exercite dreptul de ofertare pe platformele pieței de echilibrare cuplate la nivelul UE.	b) să confirme în termen de maxim 8 săptămâni de la data primirii cererii, dacă cererea și documentația este completă și conformă, iar în caz contrar, OTS să transmită la solicitant o cerere pentru informații suplimentare; Conform rezoluție anterioară pentru ENEL la propunere de modificare art. 8, lit. b), c) și e), cu precizarea că la art.52 nu va mai fi menționată data de 1.03.2022.
Art. 8. OTS are următoarele responsabilități: <i>c) să evalueze documentația tehnică de la alin. a) și să decidă asupra calificării UFR/GFR ca furnizor servicii de sistem în termen de maximum 3 luni de la confirmarea faptului că cererea de la Art. 7. alin. a) este completă;</i>	ENEL Propunere modificare: <i>c) să evalueze documentația tehnică de la alin. a) și să decidă asupra calificării UFR/GFR ca furnizor servicii de sistem în termen de maximum 8 <i>saptamani</i> de la confirmarea faptului că cererea de la Art. 7. alin. a) este completă;</i> Rugam urgentare si aliniere termene	SE RESPINGE Art. 8. OTS are următoarele responsabilități: c) să evalueze documentația tehnică de la alin. a) și să decidă asupra calificării UFR/GFR ca furnizor servicii de sistem în termen de maximum 3 luni de la confirmarea faptului că cererea de la Art. 7. alin. a) este completă; Termenul de 3 luni este specificat în conformitate cu art. 155, 159 și 162 din SO GL (R1485/2017). Exemplificare: Art. 155- (4) În termen de <u>3 luni</u> de la confirmarea faptului că cererea de la Art. 7. alin. a) este completă (...)
Art. 8. OTS are următoarele responsabilități: <i>e) să elaboreze proceduri de verificare pentru fiecare tip de rezervă, a criteriilor tehnice pentru participarea la apărarea și/sau la restaurarea SEN în termen de 4 luni pentru unități generatoare și 12 luni pentru locuri de consum cu consum comandabil respectiv instalații de stocare, de la intrarea în vigoare a prezentei proceduri;</i>	ENEL Propunere modificare: <i>e) să elaboreze proceduri de verificare pentru fiecare tip de rezervă, a criteriilor tehnice pentru participarea la apărarea și/sau la restaurarea SEN în termen de 4 luni pentru unități generatoare și 4 luni pentru locuri de consum cu consum comandabil respectiv instalații de stocare, de la intrarea în vigoare a prezentei proceduri;</i> Rugam urgentare si aliniere termene	SE ACCEPTĂ CU REFORMULEARE Art. 8. OTS are următoarele responsabilități: e) să elaboreze proceduri de verificare pentru fiecare tip de rezervă, a criteriilor tehnice pentru participarea la apărarea și/sau la restaurarea SEN în termen de 4 luni pentru unități generatoare și 8 luni pentru locuri de consum cu consum comandabil respectiv instalații de stocare, de la intrarea în vigoare a prezentei proceduri; ANRE a fost de acord cu reformularea elaboratorului la propunerea ENEL (<i>Este un termen extrem de strâns iar pentru consumatori nu sunt pentru moment cereri. Poate fi cel mult diminuat la 8 luni de la 12 luni.</i>).
<i>Art. 8 i) pct.i pg 11</i> <i>i.cel puțin o dată la 5 ani;</i>	SPEEH Hidroelectrica S.A. nr. 34583/26.03.2021, nr. ANRE 33379/26.03.2021 Se elimină art. 8 lit. i) pct. i sau <i>i.cel puțin o dată la 10 ani</i> Celelalte puncte sunt suficiente, odata ce s-au testat inițial cerințele. Avand in vedere numarul mare de UFR / GFR obligativitatea “cel puțin” nu se justifica	SE RESPINGE Propunerea postată pe site ANRE este conformă art 155(6) din SO GL <i>a) Calificarea unităților furnizoare de RSF sau a grupurilor furnizoare de RSF este reevaluată a) cel puțin o dată la cinci ani.</i>
art. 8, litera i), punctul iv. <i>i)să inițieze verificarea UFR/GFR privind respectarea cerințelor de calificare pentru serviciul de sistem RSF, pentru serviciile de echilibrare și/sau pentru asigurarea puterii reactive în reglajul tensiunii /participarea la apărarea și/sau la restaurarea SEN pentru care a fost calificat (...)</i>	Adresa BEPCO nr. 170/25.03.2021, nr. ANRE 33544/29.03.2021 La art. 8, litera i), punctul iv. propunem să aibă următorul conținut: <i>iv. la modificarea structurii UFR respectiv GFR, doar în cazul în care calificarea pentru furnizarea de RSF și de servicii de echilibrare s-a acordat la nivel de GFR (nu prin calificarea individuală a unităților).</i>	NU SE ACCEPTĂ ANRE a fost de acord cu opinia elaboratorului la propunerea BEPCO- Tabelele pentru noua structură UFR/GFR trebuie completate chiar daca se realizează numai în baza unităților calificate individual. Diferențele de

Proiectul de ordin supus consultării publice	Observații și propuneri primite	Rezoluția elaboratorului (cu justificări)
iv) la modificarea structurii UFR respectiv GFR;		verificare și modul de completare al tabelelor va fi descris în procedura de verificare. ANRE consideră că, deoarece Unitatea de furnizare a rezervelor (UFR), precum și Grupul de furnizare a rezervelor (GFR) sunt compuse din mai multe unități consumatoare și generatoare nu se urmărește numai răspunsul individual ci și răspunsul unitar al UFR, respective al GFR pentru livrarea rezervei de stabilizare a frecvenței (RSF), mai ales când componența acestora se modifică, chiar dacă unitățile sunt calificate individual. Completarea tabelelor face parte din prezenta procedură.
Art.9. Pentru a asigura siguranța în funcționare a SEN, OTS are dreptul de a exclude unități generatoare, locuri de consum cu consum comandabil, instalații de stocare care aparțin unui UFR/GFR, de la furnizarea pentru serviciul de sistem RSF, pentru serviciile de echilibrare sau furnizarea uneia sau mai multor rezerve de echilibrare pe baza unor argumente tehnice, cum ar fi distribuția geografică a entităților componente UFR/GFR în zone de rețea care nu permit variații de putere predictibile sau impredictibile sau care produc sau contribuie la congestii frecvente de rețea;	OMV PETROM Motivare: procedura se referă la calificarea pentru servicii de sistem, nu la acțiuni privind furnizarea acestora. Aceste reguli sunt tratate complex în alte acte normative.	SE ACCEPTĂ, cu observația că abrogarea art.9 se va realiza în cadrul documentului <i>Clauze și Condiții</i> ANRE a verificat materialul pe site a Documentului în consultare publică (Clauze și condiții) și nu este precizat conținutul art. 9 în cadrul său. Există o propunerea OTS în fază incipientă și exista inițiativa de a introduce abia acum în documentul <i>Clauze și Condiții</i> prevederile art.9. Abrogarea art.9 se va face în cadrul Documentului <i>Clauze și Condiții</i> , după ce s-a introdus în cadrul său conținutul art. 9 în discuție și după aprobarea finală a documentului.
Art. 11. Documentația depusă de solicitant în vederea calificării conține:	OMV PETROM Referitor la art.11, se va completa astfel: “Art.11 Documentația depusă de solicitant la OTS în vederea calificării conține:” Motivare: clarificare.	SE ACEPTĂ CU REFORMULARE “Art.11 Documentația depusă de solicitant la OTS cu rezerve racordate în vederea calificării conține:” Conform SO GL, art. 155 alin. (2) documentația se depune la OTS cu rezerve racordate. Termenul complet în cadrul SOGL este OTS cu rezerve racordate
Art. 12. În cazul GFR, calificarea pentru furnizarea de RSF și de servicii de echilibrare, se acordă fie la nivel de GFR, dacă verificarea cerințelor de calificare s-a efectuat la nivelul întregului grup, fie prin calificarea individuală a unităților generatoare/locurilor de consum cu consum comandabil/instalațiilor de stocare care fac parte din agregare.	BEPCO Art. 12 propunem să aibă următorul conținut: Art. 12. În cazul GFR, calificarea pentru furnizarea de RSF și de servicii de echilibrare, se acordă fie la nivel de GFR, dacă verificarea cerințelor de calificare s-a efectuat la nivelul întregului grup, fie prin calificarea individuală a unităților generatoare/locurilor de consum cu consum comandabil/instalațiilor de stocare care fac parte din agregare: a) fie la nivel de GFR, dacă verificarea cerințelor de calificare s-a efectuat la nivelul întregului grup. b) fie prin calificarea individuală a unităților generatoare/locurilor de consum cu consum comandabil/instalațiilor de stocare care fac parte din agregare. În cazul calificării individuale a unităților generatoare/locurilor de consum cu consum comandabil/instalațiilor de stocare care fac parte din agregare, pe baza depunerii de către solicitant a documentației precizate la art. 11 pentru o altă structură a GFR, solicitantul poate obține o nouă calificare pentru noua structură, fără a mai fi necesară verificarea UFR componente/GFR privind respectarea cerințelor de calificare.	SE ACCEPTĂ CU REFORMULARE Art. 12. (1) În cazul GFR, calificarea pentru furnizarea de RSF și de servicii de echilibrare, se acordă fie la nivel de GFR, dacă verificarea cerințelor de calificare s-a efectuat la nivelul întregului grup, fie prin calificarea individuală a unităților generatoare/locurilor de consum cu consum comandabil/instalațiilor de stocare care fac parte din agregare. (2) Calificarea GFR prin calificarea individuală a unităților generatoare/locurilor de consum cu consum comandabil/instalațiilor de stocare care fac parte din agregare este detaliată în cadrul procedurii de verificare a condițiilor de calificare prevăzute la art. 8 lit. j).

Proiectul de ordin supus consultării publice	Observații și propuneri primite	Rezoluția elaboratorului (cu justificări)
		<p>ANRE este de acord cu propunerea BEPCO parțial și cu propunerea TEL de a aduce clarificări în cadrul procedurii de verificare (<i>TEL - Procedura de verificare va prevedea: situatia calificării UFR/GFR in baza califiărilor individuale care va cuprinde prevederea ca la modificarea componentei GFR se va emite un certificat corespunzator rezervei asigurate in noua structură și a verificării modului în care rezerva poate fi activată in noua structură (face parte din agregare/consemn automat/manual si dacă există un singur punct (DLC) de comandă a noului GFR , respectiv calificarea pentru un GFR în baza verificării unei comenzi unice de activare a rezervei, la nivel GFR.)</i></p> <p>Testele de verificare pentru întregul GFR, Transelectrica le va specifica în procedura de verificare ținând cont de prevederile documentelor în vigoare.</p>
<p>Art 14. a) pg 12</p> <p>Art. 14. <i>Calificarea pentru furnizarea de RSF, de servicii de echilibrare, de asigurare a puterii reactive în reglajul tensiunii /de participare la apărarea și/sau la restaurarea SEN se acordă:</i></p> <p><i>a) în situația în care sunt îndeplinite integral cerințele de calificare pentru tipul de rezervă sau de serviciu de sistem solicitat. Calificarea își încetează valabilitatea în cazul în care unitatea generatoare/locul de consum cu consum comandabil/instalația de stocare este supusă unor lucrări de re tehnologizare/modernizare, nu a fost în funcțiune mai mult de 18 luni consecutiv sau OTS a constatat nerespectarea cerințelor de calificare pe durata funcționării;</i></p>	<p>Adresa ROMGAZ nr. 2029/29.03.2021 înregistrată nr. ANRE 33843 29-03-2021</p> <p>Perioada de funcționare consecutivă de 18 luni trebuie reformulată în sensul în care în această durată, să fie inclusă și perioada de existență în rezervă a grupului sau reparație planificată, etc.</p>	<p>SE ACCEPTĂ</p> <p>Art. 14. Calificarea pentru furnizarea de RSF, de servicii de echilibrare, de asigurare a puterii reactive în reglajul tensiunii /de participare la apărarea și/sau la restaurarea SEN se acordă: a)în situația în care sunt îndeplinite integral cerințele de calificare pentru tipul de rezervă sau de serviciu de sistem solicitat. Calificarea își încetează valabilitatea în cazul în care unitatea generatoare /locul de consum cu consum comandabil/ instalația de stocare este supusă unor lucrări de re tehnologizare/ modernizare, nu a fost în funcțiune mai mult de 18 luni consecutive (incluzând perioada stării în rezervă sau efectuării de reparații planificate) sau OTS a constatat nerespectarea cerințelor de calificare pe durata funcționării;</p> <p>Prin acceptarea propunerii ROMGAZ avem și solicitarea elaborator și precizare ROMGAZ fără să fie o contradicție. Cele două abordări pot coexista.</p>
<p>Art 14.b) pg 13</p> <p><i>b)cu perioadă de valabilitate limitată, în situația în care se identifică o singură neconformitate față de cerințele de calificare. Calificarea se acordă pentru o perioadă de maximum 12 luni, putând fi acordate cel mult 2 calificări cu perioadă de valabilitate limitată succesive. O nouă solicitare va fi luată în considerare numai după ce s-au efectuat modernizări și grupul face dovada îndeplinirii în totalitate a cerințelor prezentei proceduri</i></p>	<p>HIDROELECTRICA</p> <p>Se propune</p> <p><i>Art.14</i> <i>b)cu perioadă de valabilitate limitată, în situația în care se identifică o singură neconformitate față de cerințele de calificare. Calificarea se acordă pentru o perioadă de maximum 12 luni, putând fi acordate cel mult 2 calificări cu perioadă de valabilitate limitată succesiv. O nouă solicitare va fi luată în considerare numai după ce s-au efectuat modernizări și grupul face dovada îndeplinirii în totalitate a cerințelor prezentei proceduri</i> ce se repeta testele de calificare, funcție de rezultatul acestora.</p>	<p>NU SE ACCEPTĂ</p> <p><i>Art.14</i> b)cu perioadă de valabilitate limitată, în situația în care se identifică o singură neconformitate față de cerințele de calificare. Calificarea se acordă pentru o perioadă de maximum 12 luni, putând fi acordate cel mult 2 calificări successive cu perioadă de valabilitate limitată. O nouă solicitare va fi luată în considerare numai după ce s-au efectuat modernizări și grupul face dovada îndeplinirii în totalitate a cerințelor prezentei proceduri.</p> <p>ANRE nu este de acord cu argumentația HIDROELECTRICA, după expirarea perioadei de valabilitate limitată operatorul economic trebuie să aducă UFR/GFR în stare de conformitate prin modernizări și să repete testele de calificare.</p>

Proiectul de ordin supus consultării publice	Observații și propuneri primite	Rezoluția elaboratorului (cu justificări)
	E posibil sa fie situatii punctuale, în care sa fie necesar a a mai acorda o calificare cu perioada limitata, în anumite situatii, pentru a nu restrange serviciile existente în piata, daca ele tehnic pot fi facute.	
<p><i>Art.17. OTS retrage calificarea furnizorului de RSF, de servicii de echilibrare, de asigurare a puterii reactive în reglajul tensiunii /utilizatorului de rețea semnificativ care participă la apărarea și/sau la restaurarea SEN, în următoarele situații:</i></p> <p><i>a) dacă, pe o durată mai mare de 30 zile, UFR/GFR sau URS calificat nu furnizează sau nu respectă condițiile de calificare pentru furnizarea RSF, pentru serviciul de echilibrare, asigurare a puterii reactive în reglajul tensiunii/pentru participarea la apărarea și/sau la restaurarea SEN pentru care a fost calificat, fără a informa OTS asupra neconformităților imediat ce acestea au fost constatate și măsurilor de remediere luate; (...)</i></p>	<p>OMV PETROM Referitor la prevederile art. 17, lit a), propunem modificarea astfel:</p> <p>“Art.17 OTS retrage calificarea furnizorului de RSF, de servicii de echilibrare, de asigurare a puterii reactive în reglajul tensiunii /utilizatorului de rețea semnificativ care participă la apărarea și/sau la restaurarea SEN, în următoarele situații:</p> <p>a)dacă, pe o durată mai mare de 30 zile, UFR/GFR sau URS calificat nu furnizează sau nu respectă condițiile de calificare pentru furnizarea RSF, pentru serviciul de echilibrare, asigurare a puterii reactive în reglajul tensiunii/pentru participarea la apărarea și/sau la restaurarea SEN pentru care a fost calificat, fără a informa OTS asupra neconformităților imediat ce acestea au fost constatate și măsurilor de remediere luate;”</p> <p>Motivare: calificarea nu aduce automat obligația de a furniza aceste servicii un anumit număr de zile; ofertarea lor este voluntară, iar condițiile în care devine obligatorie sunt excepții, expres prevăzute în regulamentele incidente și nu sunt condiționate de o anumită perioadă de timp.</p>	<p>SE ACCEPTĂ</p> <p>“Art.17 OTS retrage calificarea furnizorului de RSF, de servicii de echilibrare, de asigurare a puterii reactive în reglajul tensiunii /utilizatorului de rețea semnificativ care participă la apărarea și/sau la restaurarea SEN, în următoarele situații:</p> <p>a) dacă, pe o durată mai mare de 30 zile, UFR/GFR sau URS calificat nu respectă condițiile de calificare pentru furnizarea RSF, pentru serviciul de echilibrare, asigurare a puterii reactive în reglajul tensiunii/pentru participarea la apărarea și/sau la restaurarea SEN pentru care a fost calificat, fără a informa OTS asupra neconformităților imediat ce acestea au fost constatate și măsurilor de remediere luate;”</p> <p>ANRE a fost de accord cu argumentația OMV PETROM.</p>
<p><i>Art. 20 c) UFR și GFR de RSF sunt racordate la un singur OTS adică nu există două unități generatoare/două locuri de consum cu consum comandabil/ două instalații de stocare racordate la doi OTS diferiți;</i></p> <p><i>Art. 33 c) UFR respectiv GFR care furnizează RRFa este racordată/racordat la un singur OTS;</i></p> <p><i>Art. 38 b) UFR respectiv GFR care furnizează RRFm se racordează la un singur OTS;</i></p> <p><i>Art. 43 b) UFR respectiv GFR, care furnizează RI se racordează la un singur OTS;</i></p>	<p>OMV PETROM Referitor la art. 20, lit. c), art.33 c), art.38 b), art.43 b) vă rugăm să explicați sensul “ sunt racordate la un singur OTS “ (este vorba de acțiunea de comandă de dispecer?).</p>	<p>SE ACCEPTĂ CU REFORMULARE</p> <p>Art. 20 c) UFR și GFR de RSF sunt incluse în zona de monitorizare OTS în conformitate cu Decizia ANRE nr. 1487/2018.</p> <p>ANRE a luat în considerare propunerea de reformulare a TEL – racordat la un singur OTS și de definiția conform art. 2, pct. 150. din SO <i>GL „OTS cu rezerve racordate” înseamnă OTS responsabil de zona de monitorizare la care este racordată o unitate de furnizare a rezervelor sau un grup de furnizare a rezervelor;</i></p>
<p><i>Art 20</i></p> <p><i>Cerințele tehnice minime pentru furnizarea RSF sunt:</i></p>	<p>HIDROELECTRICA</p> <p>La data aprobarii ordinului se abroga art 40 cod RET</p>	<p>SE RESPINGE</p> <p>În art. 40 din Codul RET este specificată obligativitatea asigurării de reglaj primar de toți producătorii de energie, lucru care nu se poate face în procedura</p>

Proiectul de ordin supus consultării publice	Observații și propuneri primite	Rezoluția elaboratorului (cu justificări)
	<p><i>Art. 40 Toți producătorii de energie electrică sunt obligați să asigure reglaj primar conform solicitării Transelectrica, prin grupurile dispecerizabile proprii sau prin colaborare cu alți producători.</i></p> <p>Clarificare in sensul ca este evident ca nu toate grupurile existente pot respecta cerintele pentru RSF din prezenta procedura.</p>	<p>de calificare tehnică deoarece în aceasta se prezintă doar condițiile tehnice de calificare și atât. Producătorii, toți, pot îndeplini condițiile și în Procedură nu se poate specifica furnizarea de RSF sau nu de către toți producătorii și a nu da posibilitatea tuturor să se califice.</p> <p>Art. 40 Cod RET se va abrogă prin ordinul de aprobare a documentului Clauze și Condiții care cuprinde detalii despre obligativitatea furnizării de RSF de către toți producătorii.</p>
<p>Art. 20</p> <p><i>Cerințele tehnice minime pentru furnizarea RSF sunt:</i></p>	<p>CNTEE Transelectrica SA</p> <p>Adresa Transelectrica nr. 5884/23.02.2021, înregistrată la ANRE cu nr. 21435/24.02.2021.</p> <p>Referitor la cantitatea minimă de RSF care poate fi achiziționată de la un UFR/GFR, propunem valoarea de 1 MW pe sens, luând în calcul următoarele criterii</p> <p>- RSF achiziționat se referă la puterea livrată pentru o variație a frecvenței de +/- 200 mHz. Această variație are o rată de apariție extrem de rară. Cele mai mari deviații de frecvență peste valoarea de 100 mHz, sunt de ordinul câtorva minute pentru un an. De exemplu, pentru anul 2020, totalitatea minutelor în care frecvența s-a situat peste 50.5 Hz a fost de 4107 minute, iar totalitatea minutelor în care frecvența s-a situat sub 49.95 Hz a fost de 4925 minute.</p> <p>- Pentru situația în care se va achiziționa o rezervă totală de 0.5 MW, așa cum este propus în adresa dumneavoastră nr. 13873/09.02.2021, variațiile de frecvență care vor trebui monitorizate și integrate pentru a fi recunoscute ca energie vor fi de 0.45 MW pentru variațiile maxime de 180 mHz cu durata sub 1 minut și respectiv de maxim 0.125 MW pentru variațiile curente (50 mHz) care vor trebui să fie măsurate și recunoscute ca energie. Desigur, vor fi necesare echipamente foarte performante la nivelul UFR/GFR, ca de exemplu: traductori clasa 0.2S, schimbarea transformatoarelor de măsură, a contorului și a buclelor de reglare pentru a asigura o performanță controlabilă și contorizabilă. La aceste valori intervin foarte multe erori de măsură și de reglaj, care creează un dezavantaj furnizorului;</p> <p>- O valoare minimă ofertată de 1 mW pentru RSF oferă o granularitate de piață posibil de manageriat și monitorizat, atât la nivel local cât și la nivel central (EMS SCADA). Menționăm că măsurarea și mobilizarea rezervei RSF este mai dificil de contorizat, deoarece dacă celelalte reserve se activează direct cu valoarea minima de 1 MW, RSF se activează de regulă cu valoarea de 0.1 MW (pentru RSF de 1 MW) respective 0.05 MW pentru variațiile curente de frecvență de 20 mHz.</p> <p>- O valoare minima ofertată de 1 MW pe sens pentru RSF oferă o structură de piață unitară, având în vedere că pentru toate rezervele RI, RRFa, RRFm, s-a ales valoarea de 1 MW. Valoarea RSF activată în mod current este de 0.1 MW și 1 MW în cazuri excepționale.</p> <p>-În ceea ce privește creșterea numărului de participanți la piața de RSF prin diminuarea cantității minime ofertate, propunem ca acest obiectiv să nu se realizeze în detrimetal calității serviciului, ci prin cooperarea între participanți și creerea posibilității ca participanții mici, să participe în mod agregat în GFR și împreună să ofere cantitatea minima de 1 MW pe sens pentru RSF. În cadrul GFR se pot crea reguli fără impunerea unor limite minime, prin care pot fi preluate cantități mai mici de 1 MW, pentru diferite domenii sau praguri de frecvență în domeniul +/- 200 mHz, dar care împreună vor asigura +/- 1 MW pentru o variație de frecvență de -/+ 200 mHz.</p>	<p>SE RESPINGE</p> <p>Există prevederi în cadrul art. 95 și art. 94, Capitolul VII <i>Cerințe tehnice pentru măsurarea serviciilor tehnologice de sistem și a serviciilor energetice</i> din Ordinul ANRE nr. 102/2015 în care sunt enunțate cerințe tehnice pentru puncte de măsurare de categorie C și B (măsura energiei electrice pentru utilizatori racordați la joasă tensiune cu puterea aprobată mai mica sau egală cu 100 kW, sau utilizatori racordați la medie tensiune cu puterea aprobată între 100 kW și 1 MW).</p> <p>Problemele menționate de Transelectrica referitoare la contorizarea puterii livrate, necesarul de echipament performant, evitarea erorilor de măsură și reglaj trebuie să fie soluționate în cadrul procedurilor de calificare și verificare dar fără a limita puterea minimă a unei unități de RSF nemotivat. Nu se dau limitele de putere pentru care unei UFR de RSF este imposibilă înregistrarea și monitorizarea cantității de RSF livrate în sistem cu echipamentele produse în prezent.</p> <p>Totodată art. 154 alin (9) din SOGL specifică Fiecare furnizor de RSF are dreptul să agrege datele respective pentru mai mult de o unitate furnizoare de RSF în cazul în care puterea maximă a unităților agregate este mai mică de 1.5 MW și este posibilă o verificare clară a activării RSF.</p> <p>Dacă puterea maximă a unităților furnizoare de RSF (unde o unitate furnizare înseamnă și o agregare de unități generatoare) este mai mică de 1.5 MW este evident că puterea unei unități generatoare care poate participa la furnizarea RSF poate fi mai mică de 1 MW.</p> <p>ANRE consideră că nu trebuie limitată participarea la furnizarea de RSF prin introducerea unei puteri minime a unității generatoare și decizia finală se va lua în procesul de calificare ținând cont de echipamentele de măsură și performanțele de monitorizare a RSF activate deținute de către potențialul furnizor de RSF care aplică.</p>
<p>Art 20 e) iv pg 16</p> <p><i>iv asigure o precizie de reglaj la activarea integrală a RSF de maximum ± 5% din valoarea puterii instalate a unității</i></p>	<p>HIDROELECTRICA</p> <p><i>iv asigure o precizie de reglaj la activarea integrală a RSF de maximum ± 5% din valoarea puterii instalate a unității furnizoare de RSF, dar nu mai mult de 1 MW. Sau , dar nu mai mult</i></p>	<p>SE ACCEPTĂ CU REFORMULARE:</p> <p>Art. 20 e)</p> <p>iv) asigure de regulă o precizie de reglaj la activarea integrală a RSF de maximum ± 5% din valoarea puterii nominale sau maxime (după caz dacă</p>

Proiectul de ordin supus consultării publice	Observații și propuneri primite	Rezoluția elaboratorului (cu justificări)
<i>furnizoare de RSF, dar nu mai mult de 1 MW. Acest proces este repetabil ori de câte ori este nevoie;</i>	<i>de 1-2% pentru grupuri peste 20 MW</i> <i>Acest proces este repetabil ori de câte ori este nevoie;</i> Pentru un grup de 200 MW 1MW reprezinta 0,5%. De multe ori mai ales in fenomene dinamice si nu stationare, aceasta precizie nu poate fi atinsa.	are în componență generatoare sincrone respective module generatoare noi) a unității furnizoare de RSF dacă este mai mică de 20 MW, de $\pm 2\%$ P_n sau P_{max} dacă este mai mare și egală cu 20 MW și mai mică de 100 MW și $\pm 1\%$ P_n sau P_{max} dacă este mai mare sau egală cu 100 MW. Acest proces este repetabil ori de câte ori este nevoie; ANRE este de acord cu formularea propusă de elaborator pentru intervale de putere, reformulată, și de considerațiile transmise de HIDROELECTRICA. Precizia de reglaj de $\pm 5\%$ din P_n/P_{max} este solicitată prin codurile de racordare la rețea pentru unitățile generatoare noi racordate. Formularea este: <i>să asigure de regulă o precizie de ...</i> Și este precizat timpul de stabilizare de 30 de secunde. Pentru UG avem precizie $\pm 5\%$ din puterea nominală (dacă avem generator sincron) sau puterea maximă (dacă avem modul generator). Din diagramele transmise de Hidroelectrica pentru unități de 175MW (Lotru), CHE Porțile de Fier, Tismana, Ipotești diferența între vârful oscilației de putere și golul variației oscilației de putere se încadrează în 1% -2% P_n . Cresterea liniară este respectată.
<i>Art 20 e) pct. V) 3) pg 17</i> <i>în cazul unei abateri de frecvență mai mare sau egală cu 200 mHz, activarea capacității totale RSF crește cel puțin liniar de la 15 la 30 de secunde;</i>	HIDROELECTRICA 3) în cazul unei abateri de frecvență mai mare sau egală cu 200 mHz, activarea capacității totale RSF crește cel puțin liniar de la 15 la 30 de secunde Cata vreme se respecta 1 si 2 nu vedem necesitatea respectarii punctului 3) , care poate sa insemne modificari majore in sistemul de acordare a regulatorului, fara a vedea beneficiile	NU SE ACCEPTĂ ANRE este de acord cu elaboratorul în solicitarea unei creșteri cel puțin liniare de la 15 la 30 de secunde. Conform art. 154 alin.(7) lit. d) din SOGL: <i>(d) în cazul unei abateri de frecvență mai mare sau egală cu 200 mHz, activarea capacității totale RSF crește cel puțin liniar de la 15 la 30 de secunde și (...)</i> Reglajele sistemului de reglaj P-f trebuie reanalizate în cadrul procesului de calificare tehnică (precalificare).
<i>Art 20 h) pg 18</i> <i>h.UFR respectiv GFR asigură o bandă moartă în frecvență de 0 mHz și o insensibilitate în frecvență de + 10 mHz. Efectul maxim combinat al insensibilității și al benzii moarte poate fi admis la 10 mHz, determinat la nivelul regulatorului de viteză sau al echipamentului care asigură reglajul putere – frecvență la nivelul UFR/GFR furnizoare/furnizor de RSF</i>	HIDROELECTRICA h)UFR respectiv GFR asigură o bandă moartă în frecvență de 0-60 mHz și o insensibilitate în frecvență de +/- 10 mHz. Efectul maxim combinat al insensibilității și al benzii moarte poate fi admis la 10-70 mHz , determinat la nivelul regulatorului de viteză sau al echipamentului care asigură reglajul putere – frecvență la nivelul UFR/GFR furnizoare/furnizor de RSF. Admiterea unei benzi moarte ar mari portofoliu real de grupuri care sa furnizeze acest serviciu de sistem.	SE RESPINGE CU REFORMULARE Art. 20 h.) să respecte banda moartă de frecvență și insensibilitatea în frecvență după cum urmează: i. UFR respectiv GFR asigură o bandă moartă în frecvență de 0 mHz și o insensibilitate în frecvență de + 10 mHz. Efectul maxim combinat al insensibilității și al benzii moarte este de maxim 10 mHz, determinat la nivelul regulatorului de viteză sau al echipamentului care asigură reglajul putere – frecvență la nivelul UFR/GFR furnizoare/furnizor de RSF; ii. în cazul unui UFR respectiv GFR, cerința de a se asigura efectul maxim combinat al insensibilității și al benzii moarte este de maxim 10 mHz cu

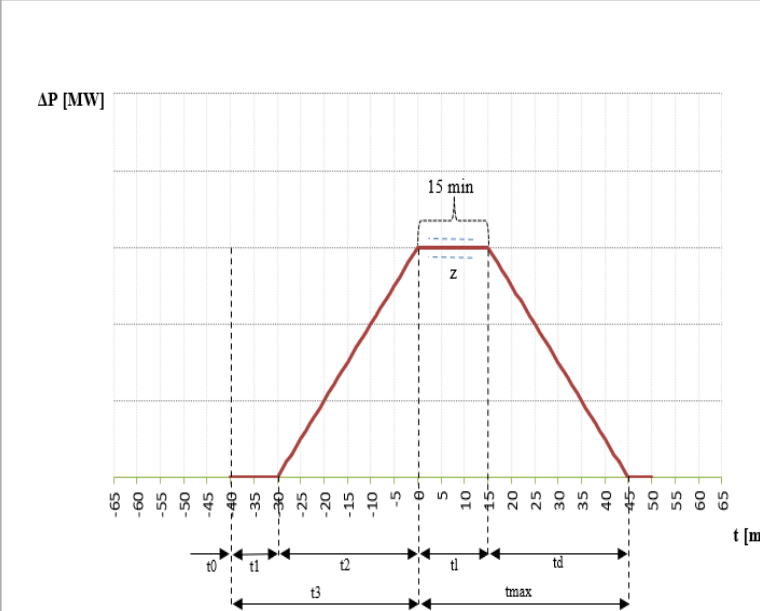
Proiectul de ordin supus consultării publice	Observații și propuneri primite	Rezoluția elaboratorului (cu justificări)
		<p>respectarea liniarității răspunsului la variațiile de frecvență așa cum au fost definite la punctele anterioare, și poate fi realizată prin orice combinație de reglaj, cu condiția ca cerințele tehnice pentru mobilizarea RSF să fie respectate la nivelul URF respectiv GFR.</p> <p>ANRE respinge propunerea HIDROELECTRICA de mărire a benzii moarte, se acceptă reformularea elaboratorului cu modificări.</p> <p>Nu se poate mări banda moartă fără respectarea prevederilor Anexa V din SOGL. În Anexa V, tabel Proprietățile RSF în diversele zone sincrone din SO GL se specifică (pentru unitățile generatoare categorie B, C și D) pentru precizia minimă de măsurare a frecvenței că Efectul maxim combinat al insensibilității inerente a răspunsului la abaterile de frecvență și al posibilei benzi moarte voluntare a acestui răspuns la nivelul regulatorului unităților furnizoare de RSF sau grupurilor furnizoare de RSF pentru CE poate fi 10 mHz sau standardul industrial dacă reprezintă o valoare mai mare.</p>
<p>Art 20 j) vii) pg 18</p> <p>Art.20 j)UFR respectiv GFR asigură integrarea în sistemul EMS – SCADA cel puțin a următoarelor semnale: (...)</p> <p>vii) puterea activă programată;</p>	<p>Hidroelectrica</p> <p>vii puterea activă programată setată;</p> <p>Prin Programată se intelege notificată pe Piață. Credem ca ar trebui sa fie setpointul de putere si puterea programată în piață.</p>	<p>SE ACCEPTĂ Art.20 j)UFR respectiv GFR asigură integrarea în sistemul EMS – SCADA cel puțin a următoarelor semnale: (...)</p> <p>viii) puterea activă setată;</p> <p>ANRE este de acord cu observația Hidroelectrica. În SCADA se poate integra valoarea care este setată, fixată și nu valoarea care este notificată la Transelectrica. Transelectrica este de acord cu termenul de putere activă setată.</p>
<p>Art 20 k) pg 18</p> <p>k.UFR/GFR instalează echipamente de monitorizare capabile să înregistreze puterile activă și reactivă, frecvența și tensiunea cu o rată de eșantionare de maximum 500 ms.</p>	<p>HIDROELECTRICA</p> <p>k.UFR/GFR instalează echipamente de monitorizare capabile să înregistreze puterile activă și reactivă, frecvența și tensiunea cu o rată de eșantionare de maximum 2 s.</p> <p>Exista centrale in functiune care au scada executata la 1s sau 2s. trecerea la 0,5 s inseamna modificari majore , in automatizarea respectivei centrale, respectiv o “dublare”a scada existente , care este de anvergura. Credem ca se restrange prin aceasta cerinta numarul de grupuri care ar putea furniza acest serviciu de sistem. Cerinta poate fi aplicata pentru grupuri noi.</p>	<p>SE ACCEPTĂ CU REFORMULARE</p> <p>Art. 20</p> <p>k) Echipamentele de monitorizare locale instalate la nivelul UFR/GFR trebuie să aibă capabilitatea de a înregistra puterile activă și reactivă, frecvența și tensiunea pentru unitățile generatoare/unitățile consumatoare/instalațiile de stocare din UFR/GFR cu o rată de eșantionare de maximum 500 ms precum și de a transfera aceste mărimi către o arhivă pentru o perioadă maximă de 30 de zile.</p> <p>Transelectrica nu dorește modificarea SCADA ci doar preluarea unor înregistrări cu eșantionare mai mica de 2-4 secunde (atît poate furniza SCADA actuală), pentru analiză de evenimente (nu pentru conducere în timp real). Precizăm că BCU-le au posibilitatea de a eșantiona la zecimi de ms (chiar ms) iar o analiză de eveniment solicită timpi mai mici de ordinul secundelor.</p>

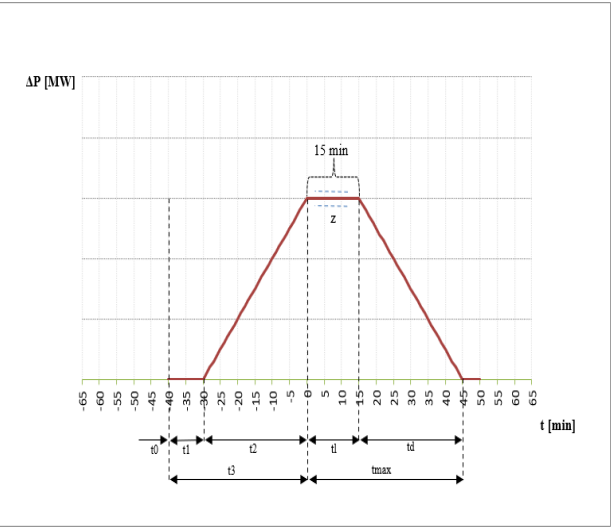
Proiectul de ordin supus consultării publice	Observații și propuneri primite	Rezoluția elaboratorului (cu justificări)
		<p>Solicitarea TEL se referă la arhivarea pe o perioadă de 30 de zile, astfel necesarul de memorie nu este exagerat.</p> <p>Estimarea elaboratorului (TEL) privind costurile sunt - <i>1-2000 euro si este conditie de calficare nu de retehnologizare grup. Se poate realiza cu un calculator existent in centrala la care se adauga o placa de achizitie cu soft. E minim ca efort si cheltuieli.</i></p> <p>Totodată solicitarea se referă la monitorizarea OTS a neîntârzierii livrării RSF cu mai mult de 2 secunde și la monitorizarea contribuții proprii de RSF conform art. 154 alin. (7) și (8).</p> <p>În cadrul schimbului de date conform art. 40 alin. (5) din R1485/2017 nu există o secțiune pentru transmiterea datelor offline, necesare în etapa de analiză eveniment (post defect, mai ales pentru evenimente care afectează calitatea frecvenței) care trebuie schimbate între gestionari URS si operatori nefiind nici date structurale, nici date programate.</p> <p>Avem in art. 40 (5) doar schimb de date online (in timp real) nu schimb de date înregistrate.</p> <p>Din această cauză nu a fost precizat la elaborarea ordinului ANRE nr. 233/2019. Conform art. 1 alin. (3) din KORRR se precizează (...) URS care furnizează servicii de sistem în mod individual sau prin intermediul unui aggregator respectă regulile de precalificare definite la nivel national. (...)</p> <p>Conform Metodologiei pentru schimbul de date între operatorul de transport și sistem, operatorii de distribuție și utilizatorii de distribuție și utilizatorii de rețea semnificativi, aprobată prin Ordinul ANRE nr. 233/2019, la secțiunea – Schimbul de date între OTS, OD și gestionarii instalațiilor de producer a energiei electrice racordate la sistemul de distribuție se specifică:</p> <p>Art. 8 alin. 11 <i>În cazul transmiterii datelor de la URS prevăzuți la alin. (1) la OTS, se respectă prevederile art. 6 alin. (3)-(6) și (6)-(12).</i> La art. (6) alin (12) se specifică – <i>Datele transmise în timp real de OD la OTS sunt stocate pentru o perioadă de două săptămâni, cu un timp de eșantionare de 2 secunde, conform funcțiilor disponibile din cadrul sistemului de achiziție de date în timp real deținut de OTS. Acest timp de eșantionare este respectat și la transmiterea datelor de către gestionari la OTS.</i></p> <p>Art. 8 alin. (4) din Ordinul ANRE nr. 233/2019- <i>În cazul în care unitățile generatoare prevăzute la alin. (1) sunt calificate pentru furnizare de RSF, furnizorul de RSF are dreptul să agrege puterea activă cu o rezoluție de cel mult 10 secunde în situația în care puterea maximă a unităților agregate este mai mică de 1.5 MW și este posibilă o verificare exactă a activării RSF.</i></p> <p><i>(8)Fiecare OTS cu rezerve racordate își monitorizează contribuția la PReF și activarea RSF în ceea ce privește RSF obligatorie, inclusiv unitățile furnizoare de RSF și grupurile furnizoare de RSF. Fiecare furnizor de RSF pune la dispoziția OTS cu rezerve racordate, pentru fiecare dintre unitățile sale furnizoare de RSF și grupurile sale furnizoare de RSF, cel puțin următoarele informații: (a) (...) (b) datele cu marcaj temporal referitoare la puterea activă necesare pentru a verifica activarea RSF, inclusiv datele cu marcaj temporal privind puterea activă instantanee;</i></p> <p>În prezent SCADA Transelectrica este realizată cu posibilitatea de achiziție date la 2-4 s.</p>

Proiectul de ordin supus consultării publice	Observații și propuneri primite	Rezoluția elaboratorului (cu justificări)
<p>Art 33pg.25 z -</p> <p>Art. 33</p> <p>Cerințele tehnice minime pentru calificarea pentru furnizarea RRFa sunt: (...)</p> <p><i>Figura nr. 2. Modul de activare a RRFa reprezentând răspunsul în putere la comanda regulatorului central frecvență-putere</i></p> <p><i>(...) z-toleranța la mobilizare a rezervei (în răspunsul în putere activă) de ± 5% din rezerva solicitată a fi mobilizată, dar nu mai mare de 1 MW</i></p>	<p>HIDROELECTRICA</p> <p>Art. 33</p> <p><i>z-toleranța la mobilizare a rezervei (în răspunsul în putere activă) de 1-2% din Puterea maxima a grupului.</i></p> <p>Timpii pot fi raportati la procent din rezerva solicitata, precizia de reglare a grupului este normal a se raporta la puterea lui maxima.</p>	<p>SE ACCEPTĂ CU REFORMULARE</p> <p>Art. 33</p> <p>Cerințele tehnice minime pentru calificarea pentru furnizarea RRFa sunt: (...)</p> <p><i>Figura nr. 2. Modul de activare a RRFa reprezentând răspunsul în putere la comanda regulatorului central frecvență-putere</i></p> <p><i>(...) z-toleranța la mobilizare a rezervei (în răspunsul în putere activă) de ± 5% P_n pentru generatoare sincrone, respectiv ± 5% P_{max} pentru module generatoare dacă este mai mică de 20 MW, de ±2% P_n sau ±2% P_{max} dacă este mai mare și egală cu 20 MW și mai mică de 100 MW și ±1% P_n sau ±1% P_{max} dacă este mai mare sau egală cu 100 MW.</i></p> <p>Rezoluția este identică cu cea de la art. 20 lit e) pct iv).</p>
<p>Art. 33 , fig. nr. 2</p> <p>Cerințele tehnice minime pentru calificarea pentru furnizarea RRFa sunt: (...)</p> <p><i>Figura nr. 2. Modul de activare a RRFa reprezentând răspunsul în putere la comanda regulatorului central frecvență-putere</i></p> <p><i>(...) z-toleranța la mobilizare a rezervei (în răspunsul în putere activă) de ± 5% din rezerva solicitată a fi mobilizată, dar nu mai mare de 1 MW</i></p>	<p>BEPCO</p> <p>La art. 33, Figura nr. 2, ultimul punct propunem să aibă următorul conținut:</p> <p>.....</p> <ul style="list-style-type: none"><i>z₁ , z₂ – toleranțe pe rampe, respectiv pe palier, la mobilizarea rezervei (în răspunsul în putere activă) de ± 5% din rezerva solicitată a fi mobilizată, dar nu mai mare de 1 MW;</i>	<p>SE RESPINGE CU REFORMULARE</p> <p>Art. 33</p> <p>Cerințele tehnice minime pentru calificarea pentru furnizarea RRFa sunt: (...)</p> <p><i>Figura nr. 2. Modul de activare a RRFa reprezentând răspunsul în putere la comanda regulatorului central frecvență-putere</i></p> <ul style="list-style-type: none"><i>(...)z – toleranța la mobilizare a rezervei (în răspunsul în putere activă) de ± 5% P_n pentru generatoare sincrone, respectiv ± 5% P_{max} pentru module generatoare dacă este mai mică de 20 MW, de ±2% P_n sau ±2% P_{max} dacă este mai mare și egală cu 20 MW și mai mică de 100 MW și ±1% P_n sau ±1% P_{max} dacă este mai mare sau egală cu 100 MW.</i> <p>Se reformulează ținând cont de observațiile de la HIDROELECTRICA cu precizarea suplimentară a P_n sau P_{max} funcție de unitatea generatoare (dacă este grup generator sincron sau modul generator) conform observațiilor transmise de HIDROELECTRICA și ținând cont de precizarea TEL , fără defalcare pe cele două toleranțe z1, z2. Rămâne menționată toleranța pe palier, z.</p>

Proiectul de ordin supus consultării publice	Observații și propuneri primite	Rezoluția elaboratorului (cu justificări)				
<div>Art. 33</div> <div>Tabelul nr. 1 – Parametrii standard caracteristici și valorile lor pentru RRFa</div> <table><tr><td>Granularitatea minimă (valoarea de variație) a RRFa</td><td>1 MW</td></tr></table>	Granularitatea minimă (valoarea de variație) a RRFa	1 MW	<div>BEPCO</div> <div>La art. 33, Tabelul nr. 1, rândul 6 propunem să aibă următorul conținut:</div> <table><tr><td>Granularitate a (valoarea de variație) a RRFa</td><td>între 0,1 – 1 MW</td></tr></table>	Granularitate a (valoarea de variație) a RRFa	între 0,1 – 1 MW	<div>SE RESPINGE</div> <div>În Decizia ACER nr. 2/2020 pentru aprobarea cadrului de implementare a platformri Europene pentru schimbul de energie de echilibrare pentru rezervele de restaurare a frecvenței activate în mod automat, la art. 7, alin. (1) , lit. c) se specific, pentru produsele standard. (c) the minimum quantity and granularity shall be 1 MW;</div> <div>În consecință nu putem micșora granularitatea sub 1 MW.</div>
Granularitatea minimă (valoarea de variație) a RRFa	1 MW					
Granularitate a (valoarea de variație) a RRFa	între 0,1 – 1 MW					
Art. 33 c) UFR respectiv GFR care furnizează RRFa este racordată/racordat la un singur OTS;	<div>OMV PETROM</div> <div>Referitor la art. 20, lit. c), art.33 c), art.38 b), art.43 b) vă rugăm să explicați sensul “ sunt racordate la un singur OTS “ (este vorba de acțiunea de comandă de dispecer?).</div>	<div>SE ACCEPTĂ CU REFORMULARE</div> <div>Art. 33 c) UFR și GFR de RSF sunt incluse în zona de monitorizare OTS în conformitate cu Decizia ANRE nr. 1487/2018.</div> <div>Conform SOGL art. 2, pct. 150. „OTS cu rezerve racordate” înseamnă OTS responsabil de zona de monitorizare la care este racordată o unitate de furnizare a rezervelor sau un grup de furnizare a rezervelor; În concluzie art. 33 lit. c) a fost reformulat.</div>				
Art 33 pg.27 i) i i.puterea activă programată cu marcă de timp;	<div>HIDROELECTRICA</div> <div>Sa fie trecut si schimbul de date dintre regulatorul central DEN si UFR / GFR.</div> <div>Se vrea puterea programata sau setpointul de putere active ?</div> <div>Pentru gestionarii instalatiilor ar fi benefic sa fie trecut si schimbul de date intre SCADA Transelectrica si UFR/ GFR</div>	<div>SE RESPINGE</div> <div>Schimbul de date dintre regulatorul central de la UNO-DEN și UFR/GFR va fi precizat în Procedura de verificare a furnizării RSF și de echilibrare (RRF și RI) conform clarificărilor elaboratorului (TEL) - Schimbul de semnale va fi trecut in procedura de verificare a RRFa deoarece aceasta poate fi modificată si doar acolo se verifică modul de realizare.</div> <div>În prezent, conform art. 9 lit. c) din ordinul ANRE nr. 233/2019 gestionarul trebuie să furnizeze – date privind RRF pentru unitatea de furnizare de rezerve sau grupul de furnizare de rezerve calificată/calificat pentru furnizarea de RRF, respectiv:</div> <div>(i) puterea maximă disponibilă</div> <div>(ii) rezerva aRRF, respectiv rezerva mRRF, valorile minime și maxime ale puterii unității de furnizare a rezervelor sau ale grupului de furnizare a rezervelor între care poate funcționa unitatea sau grupul de furnizare a RRF, cu luarea în considerare a aRRF, respective a mRRF;</div> <div>(...)</div>				
Art 33 pg.27 k) k.UFR respectiv GFR care furnizează RRFa are echipamente de măsurare, control și monitorizare dedicate, capabile să înregistreze puterile activă și reactivă, frecvența și tensiunea, cu o rată de eșantionare de maximum 2s în scopul monitorizării.	<div>HIDROELECTRICA</div> <div>k.UFR respectiv GFR care furnizează RRFa are echipamente de măsurare, control și monitorizare dedicate, capabile să înregistreze puterile activă și reactivă, frecvența și tensiunea, cu o rată de eșantionare de maximum 2s în scopul monitorizării.</div>	<div>SE ACCEPTĂ CU REFORMULARE</div> <div>Art. 33 lit. k)</div>				

Proiectul de ordin supus consultării publice	Observații și propuneri primite	Rezoluția elaboratorului (cu justificări)				
<i>mobilizată, dar nu mai mare de 1 MW.</i>	<p>în care:</p> <p>.....</p> <ul style="list-style-type: none">z_1, z_2 – toleranțe pe rampe, respectiv pe palier, la mobilizarea rezervei (în răspunsul în putere activă) de $\pm 5\%$ din rezerva solicitată a fi mobilizată, dar nu mai mare de 1 MW; <p>zona hașurată reprezintă domeniul în care trebuie să se încadreze puterea livrată de UFR/GFR în funcție de timp.</p>	<p>Se reformulează în mod similar ca la art. 33, fig. nr. 2</p> <p>Se acceptă reformularea prin completarea la toleranța z cu puterea nominală și puterea maximă funcție de tipul unității generatoare, generator sincron sau modul generator, fără defalcare în două toleranțe z1,z2</p> <p>Nu se acceptă precizarea: <i>zona hașurată reprezintă domeniul în care trebuie să se încadreze puterea livrată de UFR/GFR în funcție de timp.</i> Forma de răspuns a unității generatoare, fiind solicitată ad literam pentru produsul standard RRFm.</p>				
<p><i>Art. 38 Cerințele tehnice minime pentru calificarea RRFm sunt:</i></p> <table><tr><td><i>Granularitatea</i></td><td><i>1 MW</i></td></tr></table>	<i>Granularitatea</i>	<i>1 MW</i>	<p>BEPCO</p> <table><tr><td><i>Granularitatea</i></td><td><i>Între 0.1 -1 MW</i></td></tr></table>	<i>Granularitatea</i>	<i>Între 0.1 -1 MW</i>	<p>SE RESPINGE</p> <p>În cadrul art. 7 , alin (1) <i>Din Decizia ACER nr. 3/2020 privind cadrul de implementare a platformei de schimb a energiei de echilibrare pentru rezervele de restaurare a frecvenței cu activare manuală, se specifică faptul că Bid granularity este 1 MW.</i></p>
<i>Granularitatea</i>	<i>1 MW</i>					
<i>Granularitatea</i>	<i>Între 0.1 -1 MW</i>					
<p>Art 38 pg 30</p> <p>Tabelul nr. 2 – Parametrii caracteristici standard și valorile lor pentru RRFm</p> <table><tr><td><i>Timpul minim între o dezactivare și o activare succesivă</i></td><td><i>Determinată de către FSE</i></td></tr></table>	<i>Timpul minim între o dezactivare și o activare succesivă</i>	<i>Determinată de către FSE</i>	<p>HIDROELECTRICA</p> <p>Definit FSE la abrevieri</p>	<p>SE ACCEPTĂ</p> <p>Art. 5. j)FSE – Furnizor de Servicii de Echilibrare;</p> <p>În cadrul art. 6 la alin. (2) abrevieri nu este specificată abrevierea FSE, în consecință se va completa. În cadrul <i>Regulamentului (UE) 2017/2195 al Comisiei din 23 noiembrie 2017 de stabilire a unei linii directe privind echilibrarea sistemului de energie electrică</i>, la art.2 Definiții, pct. 6 este definit furnizor de servicii de echilibrare.</p>		
<i>Timpul minim între o dezactivare și o activare succesivă</i>	<i>Determinată de către FSE</i>					
<p>Art 43 z pg 33</p> <p><i>Art. 43. Cerințele tehnice minime pentru calificarea RI sunt:</i></p> <p><i>Figura nr. 4. Modul de activare al RI</i></p> <p><i>unde:</i></p> <ul style="list-style-type: none">z – toleranța la livrarea rezervei (în răspunsul în putere activă) de $\pm 5\% P_{max}$, dar nu mai mare de 1 MW	<p>HIDROELECTRICA</p> <p>z-toleranța la mobilizare a rezervei (în răspunsul în putere activă) de 1-2% din Puterea maxima a grupului.</p> <p>Timpii pot fi raportati la procent din rezerva solicitata, precizia de reglare a grupului este normal a se raporta la puterea lui maximă.</p>	<p>SE ACCEPTĂ CU REFORMULARE</p> <p>Art. 43. Cerințele tehnice minime pentru calificarea RI sunt:</p> <p>a) activarea rezervei de înlocuire (RI) este prezentată în figura nr. 4;</p> <p><i>Figura nr. 4. Modul de activare al RI</i></p> <p><i>unde:</i></p> <ul style="list-style-type: none">z– toleranța la mobilizarea rezervei (în răspunsul în putere activă) de $\pm 5\% P_n$ pentru generatoare sincrone, respectiv $\pm 5\% P_{max}$ pentru module generatoare dacă este mai mică de 20 MW, de $\pm 2\% P_n$ sau $\pm 2\% P_{max}$ dacă este mai mare și egală cu 20 MW și mai mică de 100 MW și $\pm 1\% P_n$ sau $\pm 1\% P_{max}$ dacă este mai mare sau egală cu 100 MW. <p>S-a dat rezoluție identică cu cele de la art. 33 și art. 38, fig. 2 respectiv fig. 3.</p>				

Proiectul de ordin supus consultării publice		Observații și propuneri primite	Rezoluția elaboratorului (cu justificări)						
			S-a ținut cont de solicitarea HIDROELECTRICA și de opinia TEL - <i>Toleranta se poate aplica cu departajare de putere instalata (sau agregata) de 20 MW – sub – mai mica de 1 MW, peste 5% Pi. Preciziile mai ridicate sunt in avantajul producatorului.</i> În cadrul procedurii de calificare în vigoare acum eroarea în bucla de reglaj este +/-1% Pn.						
		OMV PETROM Referitor la art 22 c) iii, art.32 alin.(2) și art.33 i , vă rugăm să explicați “OTS cu rezerve racordate” sau să reformulați în contextul procedurii naționale de calificare.	Fără rezoluție Este o solicitare de informații. Din SOGL art. 3 - pct.150 OTS cu rezerve racordate = <i>înseamnă OTS responsabil de zona de monitorizare la care la care este racordată o unitate de furnizare a rezervelor sau un grup de furnizare a rezervelor</i>						
		OMV PETROM Referitor la art.33 d),i), art, 38 c) și h), art.43 c) și g) , vă rugăm să explicați în contextul procedurii naționale cine este “OTS cu autoritate de decizie în activarea rezervei”.	Fără rezoluție Este o solicitare de informații. Din SOGL, art. 3-pct. 148 <i>OTS cu autoritate de decizie referitoare la rezerve înseamnă OTS care este responsabil să dea dispoziții unității de furnizare a rezervelor sau grupului de furnizare a rezervelor pentru activarea RRF și/sau RI.</i>						
Art. 43		OMV PETROM Referitor la art. 43 este o necorelare între valorile timpilor t1, t2, t3 din tabel și cele rezultate din grafic,Vă rugăm să le corelați.	Art. 43 <ul style="list-style-type: none">t3 – timpul de activare completă (TAC) de 30 minute (t1+t2 =t3); <table><tr><td>Timpul de pregătire (t1)</td><td>≤ 30 minute</td></tr><tr><td>Timpul de variație a puterii active (t2)</td><td>≤ 30 minute</td></tr><tr><td>Timpul de activare completă (TAC)</td><td>30 minute</td></tr></table>	Timpul de pregătire (t1)	≤ 30 minute	Timpul de variație a puterii active (t2)	≤ 30 minute	Timpul de activare completă (TAC)	30 minute
Timpul de pregătire (t1)	≤ 30 minute								
Timpul de variație a puterii active (t2)	≤ 30 minute								
Timpul de activare completă (TAC)	30 minute								
<div></div>									

Proiectul de ordin supus consultării publice	Observații și propuneri primite	Rezoluția elaboratorului (cu justificări)
		<div></div> <p>ANRE consideră că graficul este orientativ, temporizările din tabel t1 și t2 sunt mai mici sau egale decât 30 min.</p> <p>Pentru a clarifica aspectul menționat de OMV PETROM, ANRE este de acord cu opinia elaboratorului de a se preciza suplimentar faptul că $t_1 + t_2 = t_3$, adică suma dintre timpul de pregătire și timpul de variație a puterii active reprezintă timpul de activare completă.</p> <p>.</p>
Art. 43 b) UFR respectiv GFR, care furnizează RI se racordează la un singur OTS;	OMV PETROM Referitor la art. 20, lit. c), art.33 c), art.38 b), art.43 b) vă rugăm să explicați sensul “ sunt racordate la un singur OTS “ (este vorba de acțiunea de comandă de dispecer?).	SE ACCEPTĂ CU REFORMULARE Art. 43 b) UFR și GFR de RI sunt incluse în zona de monitorizare OTS în conformitate cu Decizia ANRE nr. 1487/2018; Conform SOGL art. 2, pct. 150. „OTS cu rezerve racordate” înseamnă OTS responsabil de zona de monitorizare la care este racordată o unitate de furnizare a rezervelor sau un grup de furnizare a rezervelor;
Art 43 e) pg.34 <i>Cerințele tehnice minime pentru calificarea RI sunt: (...)</i> <i>e) Viteza de variație a puterii active trebuie să asigure activarea completă a RI în timpul de activare de 30 minute. Pentru grupurile generatoare oprite, RI se consideră rezerva încărcată pornind din starea deconectat de la rețea (oprit), în maximum 30 minute, putere capabilă să fie menținută un timp minim de livrare de 15 minute, cu posibilitatea tehnică de prelungire, în funcție de disponibilitatea sursei primare. Pentru descărcare se consideră rezerva descărcată pornind de la starea sincronizat la sistem până la oprire, întreaga putere fiind descărcată în maximum 30 minute.;</i>	ROMGAZ Propunere de modificare: Viteza de variație a puterii active trebuie să asigure activarea completă a RI în timpul de activare de 30 minute. Pentru grupurile generatoare oprite, RI se consideră rezerva încărcată pornind din starea deconectat de la rețea (oprit), în maximum 30 minute de la epuizarea timpului de pregătire acordat prin ordin de pornire de la OTS. Timpul de pregătire pentru pornirea grupului este de cel puțin de 30 de minute dar nu mai mult de 2 ore. Puterea capabilă activată trebuie să fie menținută un timp minim de livrare de 15 minute, cu posibilitatea tehnică de prelungire, în funcție de necesitățile OTS. Pentru descărcare se consideră rezerva descărcată pornind de la momentul de oprire dispus de OTS până la oprire (deconectarea de la rețea), întreaga putere fiind descărcată într-un timp calculat în funcție de puterea de la care se dispune descărcarea și de viteza de descărcare declarată de producător.	SE RESPINGE Timpul de pregătire este de max 30 minute. RI nu are tipuri de activări programat sau direct așa cum are RRFm ci numai programat. Astfel, conform Clauze și condiții pt FSE, timpul de pregătire este de 30 minute. Pentru descărcare (reducere), RI va fi determinată ca puterea descărcată într-un timp de maxim 30 minute fără a fi condiționată de oprirea grupului. În <i>Propunerea tuturor Operatorilor de Transport și de Sistem care efectuează procesul de înlocuire a rezervelor pentru cadrul de implementare a unei Platforme europene pentru schimbul de energie de echilibrare din rezervele de înlocuire în conformitate cu articolul 19 din Regulamentul (UE) 2017/2195 al Comisiei din 23 noiembrie 2017 de stabilire a unei linii directe privind echilibrarea sistemului de energie electrică (aprobată cu Decizia ANRE nr...)</i> se precizează:

Proiectul de ordin supus consultării publice	Observații și propuneri primite	Rezoluția elaboratorului (cu justificări)
		<i>Art 6 Din punct de vedere comercial, produsul standard RI este un produs bloc, planificat care poate fi activat pentru un anumit sfert de oră stabilit sau pentru mai multe sferturi de oră stabilite, respectând durata minimă și maximă a perioadei de livrare.</i> <i>Mod de activare Planificat cu activare manuala.</i> ANRE este de acord cu opinia elaboratorului exprimată mai sus.
Art. 48 (3) <i>(3)sub comada regulatorului de tensiune, unitățile generatoare/locurile de consum cu consum comandabil/instalațiile de stocare pot parcurge domeniul de putere reactivă, în limitele diagramei P-Q pentru care au fost proiectate, în mod repetat;</i>	TRANSELECTRICA Art. 48 3) sub comada regulatorului de tensiune din punctul de racordare , unitățile generatoare/locurile de consum cu consum comandabil/instalațiile de stocare pot parcurge domeniul de putere reactivă, în limitele diagramei P-Q pentru care au fost proiectate, în mod repetat; Modificare necesară pentru faptul că reglajul de tensiune este efectuat în punctul de racordare. Reformulat propunere TRANSELECTRICA la observațiile ANRE: 3) sub comada regulatorului de tensiune din punctul de racordare sau ca urmare a unei dispoziții de dispecer privind asigurarea unei valori de putere reactivă, după caz , unitățile generatoare/locurile de consum cu consum comandabil/instalațiile de stocare pot parcurge domeniul de putere reactivă, în limitele diagramei P-Q pentru care au fost proiectate, în mod repetat;	SE ACCEPTĂ CU REFORMULARE Art. 48 c) sub comada regulatorului de tensiune din punctul de racordare sau ca urmare a unei dispoziții de dispecer privind asigurarea unei valori de putere reactivă, după caz, unitățile generatoare/locurile de consum cu consum comandabil/instalațiile de stocare pot parcurge domeniul de putere reactivă, în limitele diagramei P-Q pentru care au fost proiectate, în mod repetat; ANRE este de acord cu reformularea Transelectrica în scopul clarificării celor două situații (cu un regulator RAT pentru o agregare în punctul de racordare sau realizarea reglajului cu RAT-ul propriu al UG, după primirea unei dispoziții de dispecer). ANRE nu a fost de accord cu propunerea inițială a Transelectrica deoarece nu este verosimil să fie montat un al doilea RAT în punctul de racordare cum ar fi pentru stația Porțile de Fier sau alta stație a unei central electrice, unde generatoarele sunt deja echipate cu regulatoare de tensiune. Forma inițială propusă de TEL era valabilă doar în cazul în care tensiunea în punctul de racordare este modificată în bloc de o agregare de unități generatoare, de locuri de consum/instalații dstocare care nu au regulator de tensiune.
Art. 48 5) există mijloace de măsurare și reglaj a energiei reactive produse/absorbite în benzile secundare de reglaj ale puterii reactive;	Transelectrica Art. 48 5) există mijloace de măsurare și reglaj a energiei reactive produse/absorbite în benzile secundare de reglaj ale puterii reactive; Precizarea nu este necesară.	SE ACCEPTĂ Art. 48 5)există mijloace de măsurare și reglaj a energiei reactive produse/absorbite în benzile secundare de reglaj ale puterii reactive; ANRE este de acord cu propunerea TEL de eliminare a punct 5 din art. 48, cu condiția ca Transelectrica în procedura de verificare să detalieze deoarece în piața serviciilor de sistem există secțiunea Achiziția Puterii reactive pentru reglajul tensiunii.
Art. 48	TRANSELECTRICA Art. 48 5) a fost ridicată diagrama P-Q în punctul de racordare pentru unitățile generatoare/locurile de consum cu consum comandabil/instalațiile de stocare;	SE ACCEPTĂ Art. 48

Proiectul de ordin supus consultării publice	Observații și propuneri primite	Rezoluția elaboratorului (cu justificări)
6) a fost ridicată diagrama P-Q pentru unitățile generatoare/locurile de consum cu consum comandabil/instalațiile de stocare;	Precizare necesară deoarece reglajul tensiunii se realizează în punctul de racordare	SE ACCEPTĂ Art. 48 e)a fost ridicată diagrama P-Q în punctul de racordare pentru unitățile generatoare/locurile de consum cu consum comandabil/instalațiile de stocare; ANRE este de acord cu precizarea suplimentară TEL deoarece reglajul tensiunii se realizează în punctul de racordare.
Art. 48 <i>7)grupul generator sincron poate funcționa în regim de compensator sincron (se verifică doar pentru grupurile generatoare sincrone hidroenergetice care pot funcționa în acest regim);</i>	Transelectrica Art. 48 <i>6)grupul generator sincron poate funcționa în regim de compensator sincron (se verifică doar pentru grupurile generatoare sincrone hidroenergetice care pot funcționa în acest regim);</i> Nu este necesară precizarea hidroenergetice	SE ACCEPTĂ Art. 48 <i>f)grupul generator sincron poate funcționa în regim de compensator sincron (se verifică doar pentru grupurile generatoare sincrone care pot funcționa în acest regim);</i> ANRE este de acord cu eliminarea cuvântului hidroenergetice deoarece este vorba despre capacitatea unității generatoare de a funcționa în regimul de compensator sincron.
Art. 49 <i>b)unitatea generatoare dintr-o centrală termoeenergetică este capabilă să se izoleze pe serviciile proprii la creșterea respectiv scăderea frecvenței, din orice punct al diagramei de funcționare a generatorului, în mod automat, pe un criteriu de frecvență, implementat ca urmare a unei dispoziții de dispecer și să mențină funcționarea pe servicii proprii cel puțin 2 ore;</i>	TRANSELECTRICA Art. 49 b)unitatea generatoare este capabilă să se izoleze pe serviciile proprii, din orice punct al diagramei de funcționare a generatorului, în mod automat, pe un criteriu de frecvență, implementat ca urmare a unei dispoziții de dispecer și să mențină funcționarea pe servicii proprii cel puțin 2 ore. Criteriul de frecvență se referă la creșterea frecvenței peste 50.5 Hz , respectiv la scăderea frecvenței sub 49 Hz , conform dispoziției de dispecer, în funcție de tipul unității generatoare, zona de rețea în care este racordată și posibilitatea utilizării unității generatoare în procesul de restaurare. Funcționarea pe servicii proprii nu exclude un consum intern suplimentar; Se detaliază criteriul de frecvență Transelectrica a propus următoarea reformulare b) unitatea generatoare este capabilă să se izoleze pe serviciile proprii la creșterea respectiv scăderea frecvenței, din orice punct al diagramei de funcționare a generatorului, în mod automat, pe un criteriu de frecvență, implementat ca urmare a unei dispoziții de dispecer și să mențină funcționarea pe servicii proprii cel puțin 2 ore. <u>Criteriul de frecvență este stabilit în planul de apărare.</u>	SE ACCEPTĂ CU REFORMULARE Art. 49 b) unitatea generatoare este capabilă să se izoleze pe serviciile proprii la creșterea respectiv scăderea frecvenței, din orice punct al diagramei de funcționare a generatorului, în mod automat, pe un criteriu de frecvență, implementat ca urmare a unei dispoziții de dispecer și să mențină funcționarea pe servicii proprii cel puțin 2 ore. Criteriul de frecvență este stabilit în planul de apărare. ANRE a fost de acord ca specificarea criteriului de frecvență să fie stabilit în cadrul planului de apărare. ANRE nu a fost de acord cu propunerea inițială a elaboratorului cu pragurile de frecvență alese, 49 Hz și 50.5 Hz fără specificarea timpului de 30 de minute. Pragurile de frecvență indicate, nu repectau prevederile art. 20 din Ordin 72/2017 modificat, în care se specifică faptul că UG trebuie să nu fie deconectată de la rețea dacă funcționează în intervalul 47.5 Hz – 49 Hz (30 de minute) și (51-51.5 Hz) timp de 30 de minute. În concluzie trebuie să aștepți mai intai 30 de minute ca apoi UG să funcționeze izolat pe servicii proprii.
Art. 49 c) <i>c)la funcționarea izolată pe servicii proprii sau pe un consum local, unitatea generatoare este capabilă să asigure reglajul</i>	TRANSELECTRICA Art. 49 c)	SE ACCEPTĂ Art. 49 c)

Proiectul de ordin supus consultării publice	Observații și propuneri primite	Rezoluția elaboratorului (cu justificări)
<i>frecvenței la valori ale acesteia în domeniul (47,5 ÷ 51,5) Hz;</i>	c)la funcționarea izolată pe servicii proprii sau pe un consum local, unitatea generatoare este capabilă să asigure răspunsul în putere activă la reglajul variațiilor de frecvență la valori ale acesteia în domeniul (47,5 ÷ 51,5) Hz . Completare cu precizare răspuns în domeniul frecvenței.	c)la funcționarea izolată pe servicii proprii sau pe un consum local, unitatea generatoare este capabilă să asigure răspunsul în putere activă la variațiile de frecvență în domeniul (47,5 ÷ 51,5) Hz; ANRE este de acord cu propunerea Transelectrica pentru o formulare mai clară.
<i>Art 49</i> <i>d) unitatea generatoare este capabilă să participe la reducerea variațiilor de frecvență atât la creșterea peste 50,2 Hz (în modul RFA – CR), cât și la scăderea acesteia sub 49,8 Hz (în modul RFA – SC);</i>	TRANSELECTRICA Art. 49 d) unitatea generatoare este capabilă să participe la reducerea variațiilor de frecvență asigure scăderea puterii active la creșterea frecvenței peste 50,2 Hz (în modul RFA – CR), cât și creșterea puterii active la scăderea acesteia frecvenței sub 49,8 Hz (în modul RFA -SC) și în modul RFA în domeniul 49,8 ÷ 50,2 Hz, pe toată plaja de putere între puterea minimă și puterea maximă a unității generatoare;	SE ACCEPTĂ CU REFORMULARE Art. 49 d) unitatea generatoare este capabilă să asigure scăderea puterii active la creșterea frecvenței peste 50,2 Hz (în modul RFA – CR), cât și creșterea puterii active la scăderea frecvenței sub 49,8 Hz (în modul RFA ÷ SC) și în modul RFA în domeniul 49,8 ÷ 50,2 Hz. ANRE nu a fost de acord cu propunerea inițială a Transelectrica. Fraza <i>pe toată plaja de putere între puterea minima și puterea maximă a unității generatoare</i> nu ținea cont de faptul ca art. 43 din Ordin 72/2017 lit. b) specifică <i>furnizarea puterii active ca raspuns la scaderea frecvenței (modul RFA-SC) trebuie să țină seama, după caz, de (...) ii) cerințele de funcționare ale grupului GS, în special limitările privind funcționarea în apropierea puterii active maxime</i> în cazul unei frecvențe scăzute și <i>impctul condițiilor externe de funcționare, în conformitate cu art. 38 și art. 39.</i> ANRE a fost de acord cu propunerea TEL fără precizarea <i>pe toată plaja de putere între puterea minimă și puterea maximă a unității generatoare.</i>
<i>Art. 49 e)</i> <i>e) unitățile generatoare pot funcționa în paralel cu alte grupuri generatoare sincrone ce debitează în insulă;</i>	Transelectrica Art. 49 e) d) unitățile generatoare pot funcționa în paralel cu alte unități generatoare dintr-o zonă de rețea, putând regla frecvența și tensiunea din punctul de racordare, în domeniile 47,5 – 51,5 Hz, respectiv -10 % ÷ +11,8 % Un în cazul în care tensiunea din punctul de racordare este 110 kV sau 220 kV respectiv -10 % ÷ +5% Un pentru tensiunea de 400 kV ce debitează în insulă;	SE ACCEPTĂ CU REFORMULARE Art. 49. e) e) unitățile generatoare pot funcționa în paralel cu alte unități generatoare dintr-o zonă de rețea, putând regla frecvența și tensiunea din punctul de racordare conform condițiilor de funcționare în acea zonă de rețea determinate anterior de OTS ținând cont de regimurile posibile de operare, fără a se depăși limitele minime și maxime ale frecvenței și tensiunii stabilite de normele în vigoare; ANRE este de acord cu propunerea TEL în condițiile în care propunerea s-a reformulat și s-a specificat faptul că Transelectrica a efectuat calcule de regim și se așteaptă la apariția anumitor regimuri în care unitățile generatoare trebuie să funcționeze. Aceasta în scopul asigurării neatingerii stării de colaps a sistemului electroenergetic. ANRE precizează că termenul Zona de rețea nu reprezintă <i>o insula de funcționare</i> (nu este deconectată de restul SEN). Pentru a solicita unităților generatoare funcționarea în regim de insularizare Transelectrica are obligația să determine/specifice în planurile de apărare/restaurare aceste insule.
<i>Art. 50 b)</i> <i>a) grupul generator sincron dintr-o centrală</i>	TRANSELECTRICA Art. 50	SE ACCEPTĂ Art. 50

Proiectul de ordin supus consultării publice	Observații și propuneri primite	Rezoluția elaboratorului (cu justificări)
<i>termoenergetică este capabil să se izoleze de SEN pe servicii proprii din orice punct al diagramei de funcționare a generatorului și să mențină funcționarea pe servicii proprii cel puțin 2 ore;</i>	b) grupul generator unitatea generatoare dintr-o centrală termoelectrică este capabilă să se izoleze de SEN pe servicii proprii din orice punct al diagramei PQ de funcționare a generatorului și să mențină funcționarea pe servicii proprii cel puțin 2 ore;	b) unitatea generatoare este capabilă să se izoleze de SEN pe servicii proprii din orice punct al diagramei P-Q de funcționare a generatorului și să mențină funcționarea pe servicii proprii cel puțin 2 ore; ANRE este de acord cu elaboratorul pentru creșterea caracterului general al enunțului, nu numai în cazul unei centrale termoelectrice.
Art. 50 c)când grupul generator sincron/unitatea generatoare funcționează izolat de restul SEN, pe un consum local, regulatorul de viteză este capabil să asigure reglajul frecvenței la valori ale acesteia în domeniul (47,5 ÷ 51,5) Hz;	TRANSELECTRICA Art. 50 c) când grupul generator sincron/unitatea generatoare funcționează funcționarea izolată, sau pe un consum local, regulatorul de viteză unitatea generatoare este capabilă să asigure răspunsul în putere activă la variațiile de frecvență la valori ale acesteia în domeniul (47,5 ÷ 51,5) Hz;	SE ACCEPTĂ CU REFORMULARE Art. 50 c) la funcționarea izolată de restul SEN sau pe un consum local, unitatea generatoare este capabilă să asigure răspunsul în putere activă la variațiile de frecvență în domeniul (47,5 ÷ 51,5) Hz; ANRE a fost de acord cu propunerea de modificare elaborator cu condiția reformulării prin introducerea specificării <i>izolată de restul SEN</i> .
Art. 50 d)unitatea generatoare trebuie să fie capabilă să participe la operarea insulei dacă acest lucru este solicitat de operatorul de rețea relevant;	TRANSELECTRICA Art. 50 d) unitatea generatoare trebuie să fie capabilă să participe la operarea insulei unei zone de sistem prin reglarea frecvenței și a tensiunii în punctul de racordare, în domeniile 47,5 – 51,5 Hz, respectiv -10 % ÷ +11,8 % Un în cazul în care tensiunea din punctul de racordare este 110 kV sau 220 kV respectiv -10 % ÷ +5% Un pentru tensiunea de 400 kV dacă acest lucru este solicitat de operatorul de rețea relevant;	SE ACCEPTĂ CU REFORMULARE Art. 50. d) unitatea generatoare trebuie să fie capabilă să participe la operarea unei zone de sistem , prin reglarea frecvenței și tensiunii în punctul de racordare conform condițiilor de funcționare în acea zonă de sistem determinate anterior de OTS ținând cont de regimurile posibile de operare, fără a se depăși limitele minime și maxime ale frecvenței și tensiunii stabilite de normele în vigoare. ANRE este de acord cu propunerea TEL în condițiile în care propunerea s-a reformulat și s-a specificat faptul că Transelectrica a efectuat calcule de regim și se așteaptă la apariția anumitor regimuri în care unitățile generatoare trebuie să funcționeze pentru readucerea la starea de funcționare normală sau de alertă. ANRE precizează că termenul Zona de sistem (rețea) nu reprezintă <i>o insula de funcționare</i> (nu este deconectată de restul SEN). Pentru a solicita unităților generatoare funcționarea în regim de insularizare Transelectrica are obligația să determine/specifice în planurile de restaurare aceste insule.
Art. 50 e) <i>regulatorul de viteză al grupului generator sincron permite funcționarea și resincronizarea grupului generator sincron la orice putere activă parțială cuprinsă între puterea necesară pentru alimentarea serviciilor proprii și puterea nominală;</i>	TRANSELECTRICA Art. 50 e) regulatorul de viteză al grupului generator sincron permite funcționarea și unitatea generatoare se poate resincroniza grupului generator sincron, din starea de functionare izolată , la orice putere activă parțială cuprinsă între puterea necesară pentru alimentarea serviciilor proprii și puterea nominală; Modificare deoarece termenul grup generator sincron se înlocuiește cu unitate generatoare.	SE ACCEPTĂ Art. 50 e)unitatea generatoare se poate resincroniza, din starea de funcționare izolată, la orice putere activă cuprinsă între puterea necesară pentru alimentarea serviciilor proprii și puterea nominală; ANRE este de acord cu propunerea elaboratorului de modificare și cu înlocuirea termenului de grup generator sincron cu termenul mai general de unitate generatoare.

Proiectul de ordin supus consultării publice	Observații și propuneri primite	Rezoluția elaboratorului (cu justificări)
Art. 50 <i>f)unitatea generatoare poate suporta conectări bruște de putere activă de până la 10 % din puterea sa nominală când funcționează izolat pe servicii proprii sau cu putere activă parțială;</i>	TRANSELECTRICA <i>f)unitatea generatoare poate suporta conectări bruște de putere activă de până la 10 % din puterea sa nominală când funcționează izolat pe servicii proprii sau cu putere activă parțială un consum local;</i>	SE ACCEPTĂ Art. 50 f)unitatea generatoare poate suporta conectări bruște de putere activă de până la 10 % din puterea sa nominală când funcționează izolat pe servicii proprii sau cu un consum local; ANRE este de acord cu înlocuirea termenului de <i>putere activă parțială</i> cu termenul <i>un consum local</i> .
Art. 50 <i>h)unitatea generatoare este capabilă să se reconecteze în domeniul de frecvență (47,5 ÷ 51,5) Hz și în domeniul de tensiune specificat de operatorul de rețea relevant de regulă (0,85 ÷ 1,1) Un sau să se deconecteze pe criterii de frecvență, fiind dotată cu o automatică de frecvență;</i>	TRANSELECTRICA Art. 50 h)unitatea generatoare este capabilă să se reconecteze în domeniul de frecvență (47,5 ÷ 51,5) Hz și în domeniul de tensiune specificat de operatorul de rețea relevant de regulă (0,85 ÷ 1,1) (0,90 ÷ 1,18) Un în cazul în care tensiunea din punctul de racordare este 110 kV sau 220 kV respectiv (0,90 ÷ 1,05) Un pentru tensiunea de 400 kV sau să se deconecteze pe criterii de frecvență, fiind dotată cu o automatică de frecvență;	SE ACCEPTĂ Art. 50 h)unitatea generatoare este capabilă să se reconecteze în domeniul de frecvență (47,5 ÷ 51,5) Hz și în domeniul de tensiune specificat de operatorul de rețea relevant de regulă (0,90 ÷ 1,18) Un în cazul în care tensiunea din punctul de racordare este 110 kV sau 220 kV respectiv (0,90 ÷ 1,05) Un pentru tensiunea de 400 kV; ANRE este de acord cu propunerea elaboratorului cu precizarea că la domeniul de tensiune în loc de 1.118 s-a trecut eronat 1.18.
Art. 50 <i>i)unitatea generatoare este capabilă să regleze automat tensiunea, inclusiv variațiile de tensiune care pot apărea în procesul de restaurare;</i>	TRANSELECTRICA Art. 50 i)unitatea generatoare este capabilă să regleze automat tensiunea, inclusiv variațiile de tensiune care pot apărea în procesul de restaurare; Menționarea nu mai este necesară, reglajul automat fiind precizat la lit. h)	SE ACCEPTĂ Art. 50 i)unitatea generatoare este capabilă să regleze automat tensiunea, inclusiv variațiile de tensiune care pot apărea în procesul de restaurare; ANRE este de acord cu propunerea Transelectrica de eliminare a literei i deoarece reglajul automat este precizat la lit. h , același articol.
Art. 50 <i>j)unitatea generatoare este capabilă să regleze puterea produsă în cazul conectărilor unor consumatori;</i>	TRANSELECTRICA Art. 50 <i>i)unitatea generatoare este capabilă să regleze puterea produsă în cazul conectărilor/deconectărilor unor consumatori;</i>	SE ACCEPTĂ CU REFORMULARE Art. 50 i)unitatea generatoare este capabilă să regleze puterea produsă în cazul conectărilor/deconectărilor unor consumatori; ANRE este de acord cu completarea deconectărilor (nu numai a conectărilor) propuse de elaborator.
Art. 50 <i>l) unitățile generatoare/locurile de consum cu consum comandabil/instalațiile de stocare pot funcționa în paralel cu alte grupuri generatoare sincrone ce debitează în insulă;</i>	TRANSELECTRICA Art. 50 k) unitățile generatoare/locurile de consum cu consum comandabil/instalațiile de stocare pot funcționa în paralel cu alte grupuri unități generatoare dintr-o zonă de rețea, putând regla frecvența și tensiunea în domeniul 47,5 ÷ 51,5 Hz, respectiv -10 % ÷ +11,8 % Un în cazul în care tensiunea din punctul de racordare este 110 kV sau 220 kV respectiv -10 % ÷ +5%	SE ACCEPTĂ CU REFORMULARE Art. 50 k) unitățile generatoare/locurile de consum cu consum comandabil/instalațiile de stocare pot funcționa în paralel cu alte unități generatoare dintr-o zonă de rețea, prin reglarea frecvenței și a tensiunii în punctul de racordare, conform condițiilor de funcționarea în acea zonă de rețea determinate anterior de OTS ținând cont de regimurile posibile de

Proiectul de ordin supus consultării publice	Observații și propuneri primite	Rezoluția elaboratorului (cu justificări)
	Un pentru tensiunea de 400 kV;	<p>operare, fără a se depăși limitele minime și maxime ale frecvenței și tensiunii stabilite de normele în vigoare.</p> <p>ANRE este de acord cu reformularea similar ca la art. 50 lit. d).</p> <p>Zona de rețea nu reprezintă o insula (adică zona de rețea menționată nu este deconectată de restul SEN).</p>
Art.52 pg.39 <i>Art. 52. Calificările existente la data intrării în vigoare a prezentei proceduri își mențin valabilitatea până la o nouă calificare, dar nu mai târziu de 01.03.2022.</i>	<p>HIDROELECTRICA</p> <p><i>Art. 52. Calificările existente la data intrării în vigoare a prezentei proceduri își mențin valabilitatea până 01.03.2022., putand fi prelungita valabilitatea acestora functie de situatia concreta la acea data.</i></p> <p>E posibil ca prin aceasta masura sa se restranga numarul de grupuri care ar putea asigura tehnic aceste servicii, datorita imposibilitatii indeplinirii cerintelor in timp util.</p>	<p>SE ACCEPTĂ CU REFORMULARE</p> <p>Art. 52. Calificările existente la data intrării în vigoare a prezentei proceduri își mențin valabilitatea până la obținerea unei noi calificări conform prezentei proceduri.</p> <p>ANRE este de acord cu solicitarea HIDROELECTRICA dar în condiția ca aceste calificări existente la data intrării în vigoare a prezentei proceduri să își mențină valabilitatea până când se obține o nouă calificare conform prezentei proceduri. În acest mod nu se oblige agenții economici să reaplice pentru o nouă recalificare privind serviciile de sistem reglaj secundar, terțiar etc. până când platformele de echilibrare devin operaționale.</p>
<p><i>Anexa nr. 1 la Procedură - Date Tehnice</i></p> <p>1.3 Date tehnice necesare pentru calificare RRFa</p> <p>lit. f) modul de estimare a epuizării rezervei pentru furnizorii de RRFa cu rezervoare limitate de energie.</p>	<p>ENEL</p> <p>Aspect neclar. Pentru a ne asigura ca intelegerea noastra este corecta solicitam o detaliere a modului de estimare a epuizarii rezervei.</p>	<p>SE ACCEPTĂ în conformitate cu observațiile ENEL</p> <p>Anexa nr. 1</p> <p>1.3 Date tehnice necesare pentru calificare RRFa</p> <p>f) modalitatea potențialului furnizor de RRFa prin care va efectua evaluarea disponibilității RRFa în situația în care deține instalații de stocare a energiei.</p> <p>ANRE este de acord cu observația ENEL. Despre epuizarea rezervei nu se discută decât la rezerva de stabilizare a frecvenței (RSF) , art. 156 (8) din SO GL - <i>O unitate furnizoare de RSF sau un grup furnizor de RSF cu un rezervor de energie care nu își limitează capacitatea de a furniza RSF trebuie să își activeze RSF atât timp cât persistă abaterea de frecvență, cu excepția cazului în care rezervorul său de energie este epuizat pe direcția negativă sau pe direcția pozitivă. Detalii se pot găsi în cadrul Anexei 12 la Procedură, unde sunt informații referitor la epuizarea rezervei.</i> Suplimentar, în cadrul Secțiunii 2. <i>Criterii de calificare pentru asigurarea rezervei de restabilire a frecvenței</i> nu sunt specificate condiții distincte pentru furnizorii de RRFa cu rezervoare limitate de energie sau pentru RRFm cu rezervoare limitate de energie.La art. 35 și 36 se regăsesc informațiile solicitate de ENEL: <i>Art. 35. Gestionarii UFR respectiv GFR care furnizează RRFa se asigură că îndeplinesc cerințele tehnice minime pentru furnizarea RRFa prevăzute la art. 33 și în Tabelul nr. 1, cerințele privind disponibilitatea RRFa și informează OTS despre o reducere a disponibilității reale a unităților generatoare/locurilor de consum cu consum comandabil/instalațiilor de stocare componente, cât de curând posibil.</i></p>

Proiectul de ordin supus consultării publice	Observații și propuneri primite	Rezoluția elaboratorului (cu justificări)
		Art. 36. OTS asigură monitorizarea conformității UFR/GFR cu cerințele tehnice minime pentru asigurarea RRFa prevăzute la Art. 33. și cu cerințele privind disponibilitatea RRFa, descrisă la Art. 34. prin intermediul UFR respectiv GFR care furnizează RRFa. S-a reformulat în consecință. Elaboratorul a fost de acord.
<i>Anexa nr. 1 la Procedură - Date Tehnice</i> <i>1.4. Date tehnice necesare pentru calificare RRFm</i> <i>lit. e) modul de estimare a epuizării rezervei pentru furnizorii de RRFm cu rezervoare limitate de energie.</i>	ENEL Aspect neclar. Pentru a ne asigura ca intelegerea noastra este corecta solicitam o detaliere a modului de estimare a epuizarii rezervei.	SE ACCEPTĂ observațiile ENEL <i>Anexa nr. 1 la Procedură - Date Tehnice</i> 1.4. Date tehnice necesare pentru calificare RRFm e) modalitatea potențialului furnizor de RRFm prin care va efectua evaluarea disponibilității RRFm în situația în care deține instalații de stocare a energiei. ANRE este de acord cu observațiile ENEL. Rezoluția este similară ca la punctul 1.3. pentru RRFa. Baza pe care s-a dat rezoluția este: <i>Art. 40. Gestionarii UFR respectiv GFR care furnizează RRFm se asigură că îndeplinesc cerințele tehnice minime pentru furnizarea RRFm prevăzute la art. 35 și cerințele privind disponibilitatea RRFm și informează OTS despre o reducere a disponibilității reale a unităților generatoare/locurilor de consum cu consum comandabil/instalațiilor de stocare componente, cât de curând posibil.</i> <i>Art. 41. OTS asigură monitorizarea conformității UFR/GFR cu cerințele tehnice minime pentru asigurarea RRFm prevăzute la art. 38 și cu cerințele privind disponibilitatea RRFm descrise la Art. 39. prin intermediul UFR respectiv GFR care furnizează RRFm.</i>

Director general DGPE

Claudiu Dumbrăveanu

Director DRPE

Roxana Gheorghe

Șef servici SRPEE

Alexandru Molnar

Expert

Alexandru Soare